

Power point ปฏิรูปการศึกษา

จากการประชุมการมอบนโยบายการปฏิรูปการศึกษาให้แก่ผู้บริหาร
ระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ

เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๙

ด้านการผลิตครู

จุดเน้น 6 ยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ (การศึกษาในระบบ)

แหล่งผลิตครู

หลักสูตรครู 5 ปี

1,065 หลักสูตร 98 แห่ง

ผลิตนักศึกษาสายครู

ประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน/ปี

TQF ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (5 ปี)

หลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู

48 แห่ง ผลิตได้ ประมาณ 7,000 คน/ปี

- จบ ป.ตรี สาขาอื่น
- ศึกษาวิชาชีพครู 1 ปี
- จบแล้วได้ใบประกอบวิชาชีพครู

มาตรฐานครู
สภา

หลักสูตรปริญญาทางการสอน

- จบ ป.ตรี สาขาการศึกษาหรือสาขาอื่น
- เข้าเรียนต่อในระดับ ป.โท
- จบแล้วได้ใบประกอบวิชาชีพครู

ปรับหลักสูตรการผลิตครู

จัดทำอัตรากำลังครู 10 ปี

สพฐ. สช. สอศ. สกอ. กคศ. ครูสภา

Demand / Supply

- สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีหลักสูตร
ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ อื่นๆ ที่เกี่ยวกับ
การผลิตครู (98 แห่ง) ครูสภา สกอ.

ปรับปรุงเกณฑ์และมาตรฐานหลักสูตรการผลิตครู

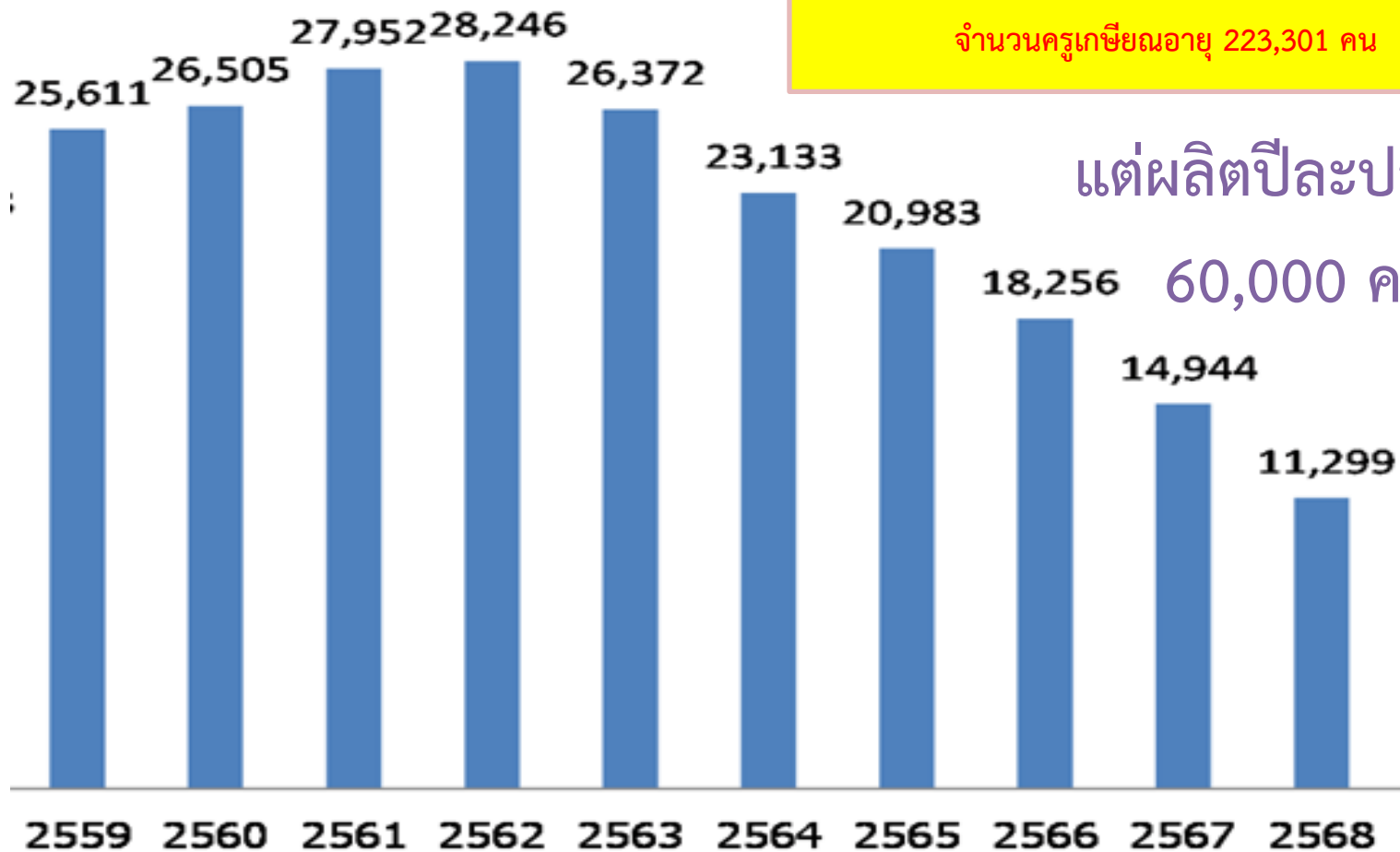
จัดทำหลักสูตรการผลิตครู(ใหม่)

- Subject (วิชาที่สอน)
- Pedagogy (เทคนิคการสอน)
(เริ่มใช้ ปี ๒๕๖๐)

การวางแผนครูล่วงหน้า 10 ปี

จำนวนครูเกษียณอายุราชการ

จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอนที่ครบเกษียณอายุใน 10 ปี พ.ศ. 2559-2568

แต่ผลิตปีละประมาณ
60,000 คน/ปี

War Room

จำนวนความต้องการครุทดแทนความขาดครู
ตามมาตรฐานวิชาเอกที่กำหนด/ทดแทนครูเกษียณอายุราชการ ปี 2559-2560

ลำดับ	วิชาเอก	ปี พ.ศ.										รวม
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	
1	ประถมศึกษา	3,348	2,311	2,468	2,591	2,597	2,510	2,203	2,061	1,818	1,008	22,915
2	ภาษาไทย	3,704	2,503	2,628	2,812	2,674	2,261	1,930	1,692	1,367	1,248	22,819
3	คณิตศาสตร์	2,700	1,891	2,017	2,080	1,980	1,774	1,549	1,346	1,131	1,140	17,608
4	ปฐมวัย	3,989	1,737	1,738	1,529	1,423	1,074	1,027	981	1,136	1,080	15,714
5	สังคมศึกษา	1,132	1,307	1,391	1,715	1,571	1,466	1,381	1,249	1,194	1,141	13,547
6	ภาษาอังกฤษ	1,282	1,126	1,271	1,344	1,380	1,215	1,239	1,171	1,160	1,107	12,295
7	วิทยาศาสตร์(ทั่วไป)	829	833	1,015	1,099	1,165	1,073	963	926	911	957	9,771
8	พลศึกษา	374	501	454	518	587	612	604	500	439	672	5,261
9	คอมพิวเตอร์	432	352	318	377	379	373	410	361	314	381	3,697
10	ศิลปศึกษา	178	237	187	229	235	207	285	272	271	227	2,328

War Room

ลำดับ	วิชาเอก	ปี พ.ศ.										รวม
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	
11	สุขศึกษา	144	223	137	175	176	153	264	257	234	202	1,965
12	นาฏศิลป์	132	212	125	124	163	164	256	226	225	211	1,838
13	คหกรรมศาสตร์	81	280	149	154	150	136	221	205	184	154	1,714
14	เกษตรกรรม	66	111	98	134	134	149	235	213	216	163	1,519
15	ดนตรีศึกษา	95	77	92	118	105	112	208	107	200	271	1,385
16	การทำงานพื้นฐานอาชีพ	61	84	80	109	123	99	103	98	93	88	938
17	เทคโนโลยีทางการศึกษา	39	35	43	43	48	33	43	44	33	34	395
18	อุตสาหกรรมศิลป์	38	58	46	37	49	37	26	29	31	15	366
19	จิตวิทยาแนะแนว	28	47	29	43	33	38	41	38	42	27	366
20	บรรณารักษ์	20	40	25	30	42	35	26	34	34	39	325

War Room

ลำดับ	วิชาเอก	ปี พ.ศ.										รวม
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	
21	ดนตรีไทย	31	35	28	23	41	31	30	27	24	38	308
22	ดนตรีสากล	31	25	23	26	26	23	19	16	19	34	242
23	การศึกษาพิเศษ	19	18	17	14	22	25	21	22	20	29	207
24	ทัศนศิลป์	10	16	9	14	16	14	14	16	16	17	142
25	ภาษาจีน	17	24	14	9	12	10	8	10	8	9	121
26	ฟิสิกส์	26	37	6	9	4	3	3	7	3	5	103
27	ชีววิทยา	7	36	7	5	8	4	10	5	7	5	94
28	ดุริยางคศิลป์	6	11	6	15	10	7	9	9	10	9	92
29	เคมี	10	32	2	5	6	5	6	5	6	4	81
30	โสตทัศนศึกษา	3	9	2	5	8	7	8	8	7	9	66

War Room

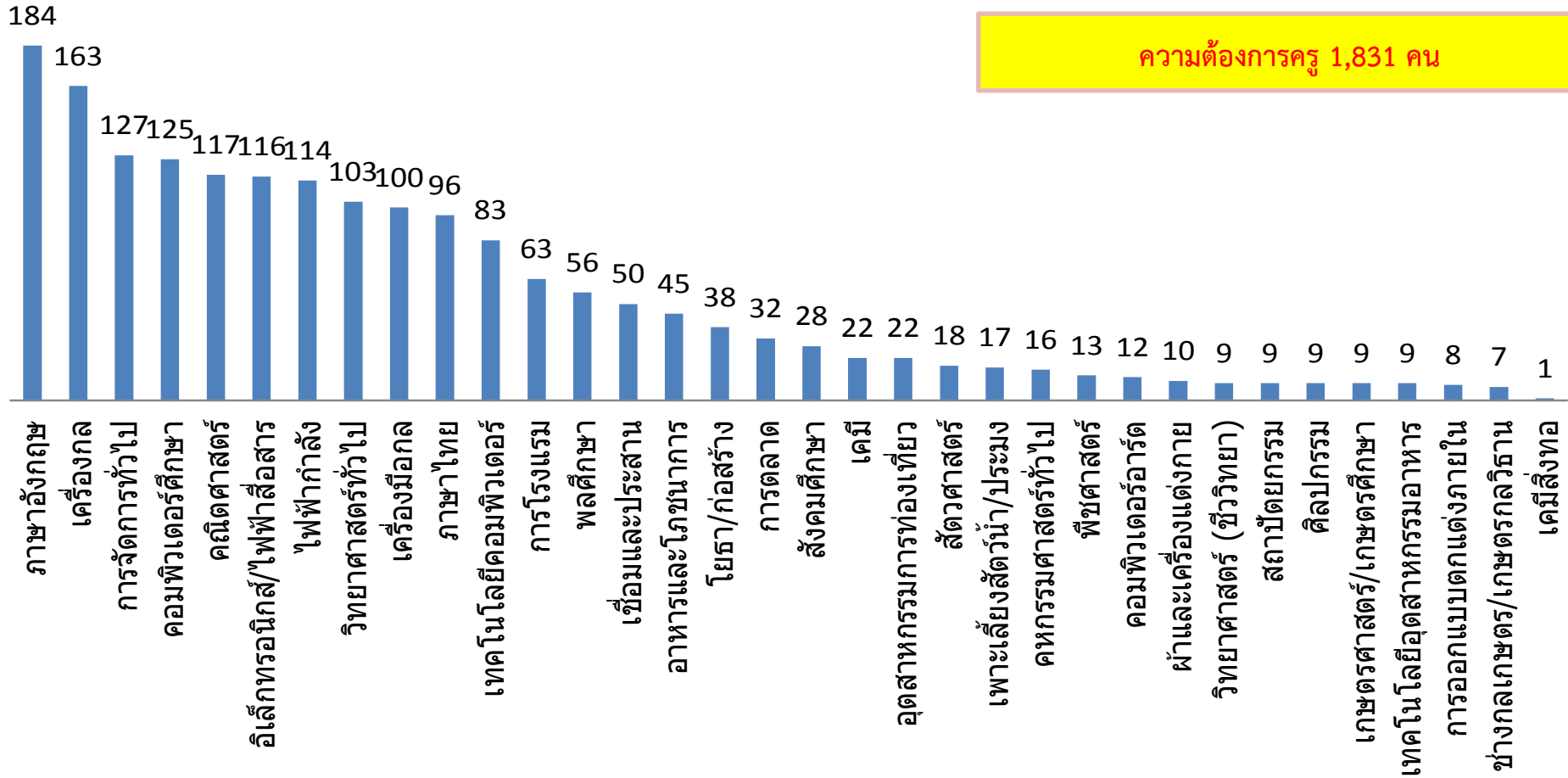
ลำดับ	วิชาเอก	ปี พ.ศ.										รวม
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	
31	ภาษาฝรั่งเศส	39	7	1	-	2	1	3	3	2	2	60
32	การเงิน/บัญชี	5	20	4	3	2	4	4	2	2	7	53
33	ภาษาญี่ปุ่น	-	5	-	-	3	1	1	1	2	2	15
34	ภาษาเวียดนาม	1	1	-	-	-	1	1	1	1	1	7
35	ภาษาเยอรมัน	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	3
36	ภาษาเขมร	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	3
37	ภาษารัสเซีย	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
38	ภาษาเวียดนาม	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
39	อื่นๆ (ระบุ)	546	327	253	213	247	216	176	142	134	92	2,346
รวม		19,423	14,572	14,684	15,602	15,422	13,874	13,328	12,085	11,294	10,428	140,712

- *หมายเหตุ 1. การนับวิชาเอกของครูให้ถือตามวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ไม่นับรวมวิชาเอกด้านบริหาร หรือ อื่น
2. วิชาเอกอื่นๆ คือ รัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรและการสอน/นวัตกรรมการสอน/หลักสูตร การบริหารการศึกษานิติศาสตร์ พัฒนาชุมชน บัญชี วิศวกรรมโยธา
3. สำรองเฉพาะข้าราชการครูไม่นับผู้บริหารสถานศึกษา

ความต้องการครู สอศ. แยกตามสาขาวิชา

ความต้องการครูที่จะทดแทนอัตราเกษียณอายุราชการในอีก 6 ปีข้างหน้า

ตั้งแต่ปี 2557-2562 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แยกตามสาขาวิชา

อัตราครูเกษียณ
(แต่ละปี)

นำ 40 % ของจำนวนอัตราครู
ที่เกษียณมาจัดสรรการผลิตครู

- โควตาเข้าเรียน
ในสถาบันอุดมศึกษา
- จบแล้วบรรจุรับ
ราชการครู

มหาวิทยาลัย

ที่ 1
.. %

มหาวิทยาลัย

ที่ 2
.. %

มหาวิทยาลัย

ที่ 3
.. %

มหาวิทยาลัย

ที่ ..
.. %

มหาวิทยาลัย

ที่ ..
.. %

มหาวิทยาลัย

ที่ ..
.. %

มหาวิทยาลัย

ที่ 98
.. %

1,065 หลักสูตร 98 สถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครู

- เป็นเลิศ
การสอน
ปฐมวัย

- เป็นเลิศ
การสอน
คณิตศาสตร์

- เป็นเลิศ
การสอน
วิทยาศาสตร์

- เป็นเลิศ
การสอน
ภาษาอังกฤษ

- เป็นเลิศ
การสอน
ภาษาไทย

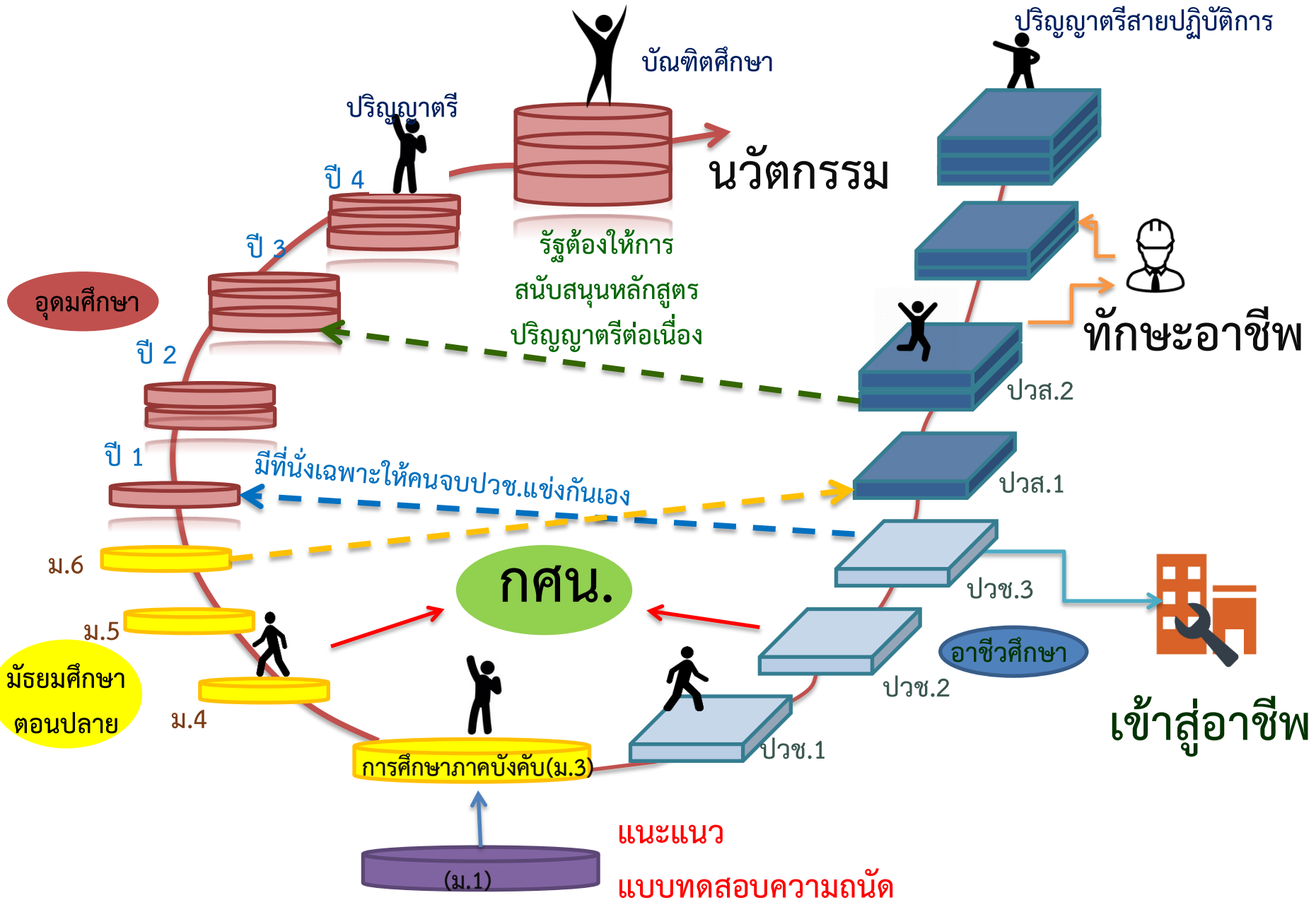
- เป็นเลิศ
การสอน
สังคมศึกษา

- เป็นเลิศ
การสอน
ชีววิทยา

.. %

% จัดสรรแต่ละแห่งไม่เท่ากันขึ้นกับแผนความต้องการครูในแต่ละสาขาในแต่ละปี

ความยืดหยุ่นของการเข้าสู่การศึกษาในแต่ละระดับ

1.0

ผู้เรียน เรียนรู้จากอาจารย์

2.0

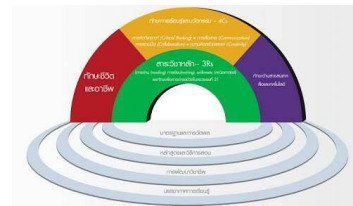
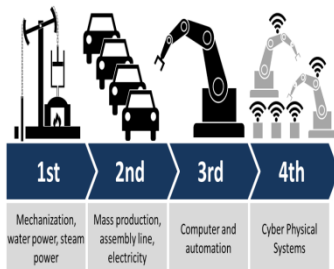
ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง

3.0

ผู้เรียน สร้างองค์ความรู้เอง

4.0

ผู้เรียน สร้างนวัตกรรมได้

การขับเคลื่อนบริบท **ภาครัฐ** สู่ยุค Thailand 4.0

Thailand	1.0	2.0	3.0	4.0
Economic Base	Agricultural Base	Light Industrial Base	Heavy Industrial Base	Value Connectivity Base
สำนักนายกรัฐมนตรี				
กระทรวงกลาโหม	รบกับโลก	รบกับทวีป	รบในประเทศ	รบกับเศรษฐกิจและสังคม
กระทรวงการคลัง				
กระทรวงการต่างประเทศ				
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา				
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์				
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เกษตร แรงงาน	เกษตร อุตสาหกรรม	เกษตร เทคโนโลยี	เกษตร นวัตกรรม
กระทรวงคมนาคม				AEC hub
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม				
กระทรวงพลังงาน				
กระทรวงพาณิชย์	Marketing 1.0 Product Centric	Marketing 2.0 Customer Centric	Marketing 3.0 Social Centric	Branding 4.0 Value Centric
กระทรวงมหาดไทย				
กระทรวงยุติธรรม				
กระทรวงแรงงาน	ขาย แรงงาน	ขาย สีมี่อ	ขาย ทักษะ	ขาย บัญญา
กระทรวงวัฒนธรรม				Thai Value Centric
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ความรู้	อุตสาหกรรม	เทคโนโลยี	นวัตกรรม
กระทรวงสาธารณสุข			สุขภาพที่ดี	ชีวิตที่ดี
กระทรวงอุตสาหกรรม	เกษตร	อุตสาหกรรมเบา	อุตสาหกรรมหนัก	อุตสาหกรรม นวัตกรรม

กระทรวงศึกษาธิการ

- ถ่ายทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น
- การศึกษาตามอัธยาศัยโดยญาติพี่น้อง
- เป็นการศึกษาเพื่อดำรงชีวิต

- เป็นการศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อประกอบอาชีพในท้องถิ่น ทำงานรับจ้างในภาค เอกชน และราชการที่มีความต้องการสูง

- ผลิตคนป้อนตลาดแรงงานของภาคอุตสาหกรรม การผลิตและบริการที่เติบโตอย่างรวดเร็ว และต้องการกำลังคนระดับ ปวช. ปวส. ป.ตรี ควบคู่กับการประกอบอาชีพอิสระ

- มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนา นวัตกรรม
- เรียนรู้ผ่าน Internet
- สร้าง Smart Farmer & Smart Startup และแรงงานเฉพาะทาง
- ใช้ กศ.โดยยึดจังหวัดเป็นฐาน

Value-based Economy

THAILAND

4.0

เศรษฐกิจ 4.0
สังคม 4.0

ความรู้/นวัตกรรม

คน

วิจัยและพัฒนา

การศึกษา

มหาวิทยาลัย 4.0

UNIVERSITY

4.0

เอกชน

สถาบันการเงิน

หน่วยงานรัฐ

ต่างประเทศ

มหาวิทยาลัย 1.0, 2.0, 3.0

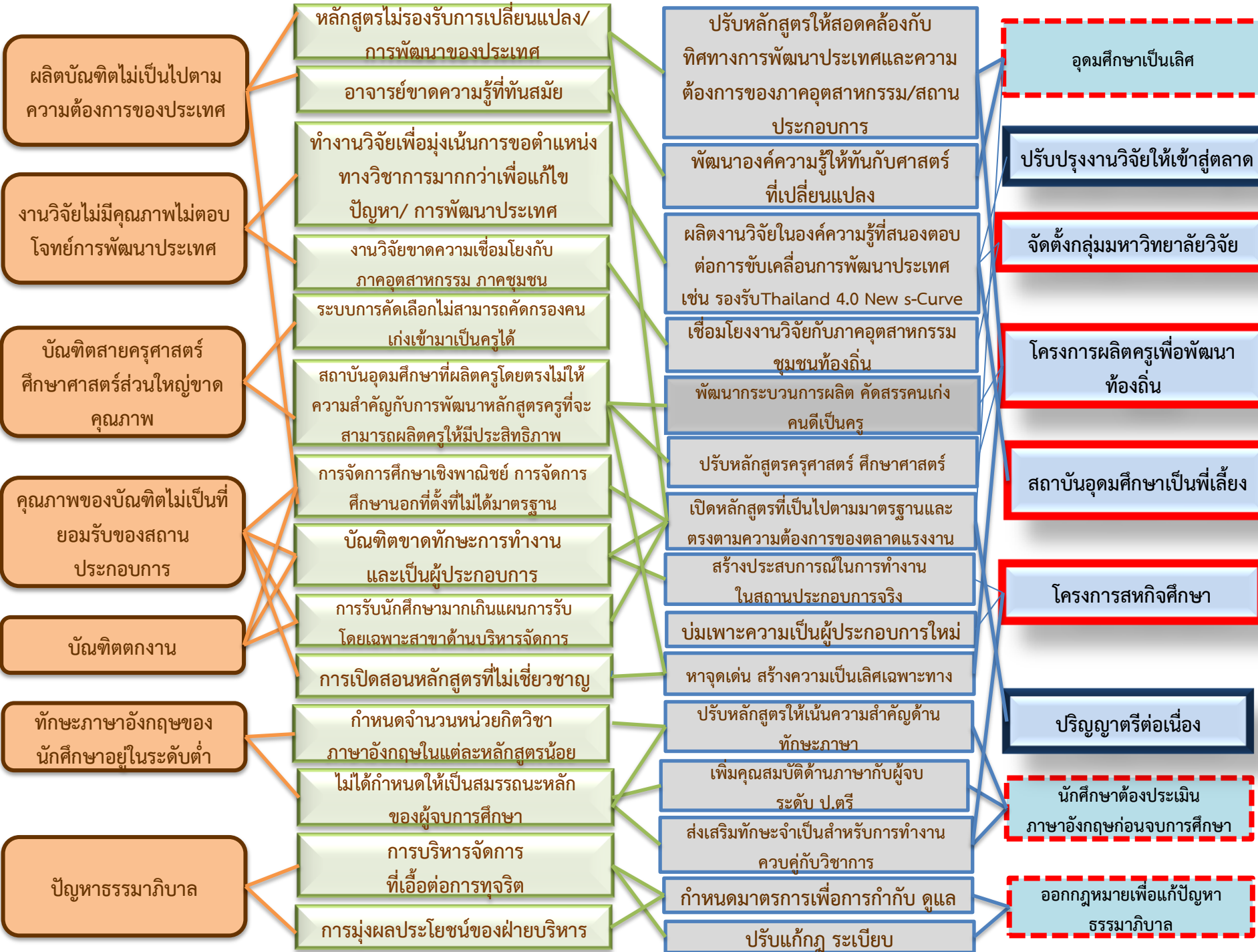
เป้าหมาย

1. ฟังพาดตนเองได้
2. ลดการนำเข้า
3. สังคมแบ่งปัน

ประเด็นปัญหาของอุดมศึกษา

- งบประมาณด้านการศึกษาลดลงเทียบกับต่างประเทศ ในขณะที่งบประมาณมีจำกัด
- อุดมศึกษายังไม่สามารถปรับตัวรองรับการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐบาล
- ฐานของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีแนวโน้มลดลง
- สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตเกินความต้องการของประเทศหรือพื้นที่
- สถาบันอุดมศึกษาเปิดหลักสูตรที่มีความซ้ำซ้อนกัน และไม่ตรงตามศักยภาพ ความเชี่ยวชาญของสถาบัน เน้นจัดการศึกษาเชิงพาณิชย์ (จัดนอกที่ตั้งขาดคุณภาพ)
- มีอัตราการว่างงานสูงกว่าระดับการศึกษาอื่น
- การผลิตกำลังคนยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ
- สัดส่วนผู้เรียนวิทยาศาสตร์/นักวิจัยมีจำนวนน้อย และทำงานไม่ตรงสายงาน
- บัณฑิตสายครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ส่วนใหญ่ขาดคุณภาพ
- ทักษะภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ
- ปัญหารรรมภิบาล การบริหารงาน
- งานวิจัยไม่มีคุณภาพ/ไม่ตอบโจทย์การแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ

การดำเนินการ : ในส่วนของสถาบันอุดมศึกษา (มรภ. 38 แห่ง)

ยุทธศาสตร์กลุ่มภาคเหนือ

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
แหล่งผลิตอาหารปลอดภัย
เศรษฐกิจพิเศษ

ยุทธศาสตร์กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
การพัฒนาอาหารสู่ครัวโลก
การเกษตร

ยุทธศาสตร์กลุ่มภาคตะวันตก

วิทยาศาสตร์ประยุกต์และวิทยาศาสตร์
สุขภาพ
อุตสาหกรรมบริการ การท่องเที่ยว
เชิงธรรมชาติ การโรงแรมและที่พัก
อุตสาหกรรมเกษตร เกษตรอินทรีย์
อุตสาหกรรมอาหารและการบริการ

ยุทธศาสตร์กลุ่มกรุงเทพมหานคร

การดูแลผู้สูงอายุเขตเมือง
อุตสาหกรรมบริการ

ยุทธศาสตร์กลุ่มภาคกลาง

- การท่องเที่ยว
- การเกษตร
- สิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์กลุ่มภาคใต้

เทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร
อุตสาหกรรมเกษตร การท่องเที่ยว
และบริการ

กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ

- เน้นการผลิตและพัฒนาครู, การเกษตร อาหาร และสิ่งแวดล้อม, อุตสาหกรรมบริการ และการจัดการท่องเที่ยวชุมชน, วิทยาศาสตร์ สุขภาพและการเข้าสู่สังคมสูงวัย, การจัดการทางสังคมและเขต เศรษฐกิจพิเศษ

กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ยุทธศาสตร์กลุ่มภาคเหนือ

- การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- แหล่งผลิตอาหารปลอดภัย
- เศรษฐกิจพิเศษ

ยุทธศาสตร์กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- การพัฒนาอาหารสู่ครัวโลก

ยุทธศาสตร์กลุ่มภาคตะวันตก

- วิทยาศาสตร์ประยุกต์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ
- อุตสาหกรรมบริการ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การโรงแรมและที่พัก
- อุตสาหกรรมการเกษตร เกษตรอินทรีย์ อุตสาหกรรม อาหารและการบริการ

ยุทธศาสตร์กลุ่มภาคกลาง

- การท่องเที่ยว
- การเกษตร
- สิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์กลุ่มกรุงเทพมหานคร

- อุตสาหกรรมบริการ
- การดูแลผู้สูงอายุเขตเมือง

ยุทธศาสตร์กลุ่มภาคใต้

- อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ
- เทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร

ปริญญาตรีต่อเนื่อง

“ให้มีการจัดการศึกษาต่อเนื่องระดับปริญญาตรี

เพื่อเปิดโอกาสในการศึกษา

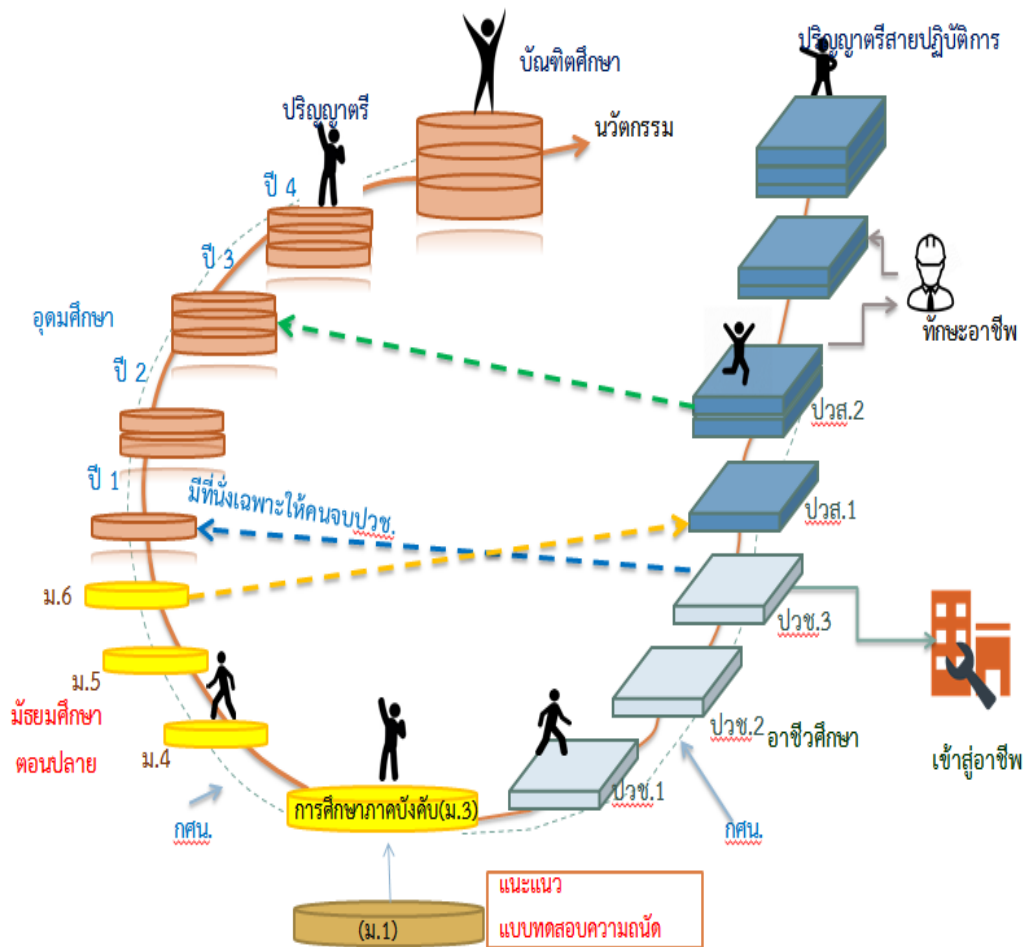
ต่อระดับปริญญาตรีของ

นักศึกษาสายอาชีพศึกษา ที่เป็น

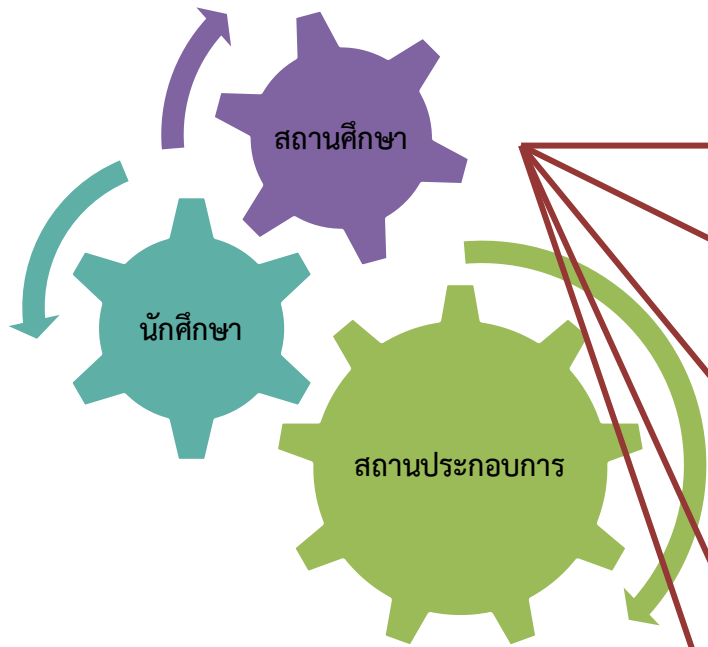
การสร้างแรงจูงใจในการเลือกเส้นทางสู่สายอาชีพ

ให้เพิ่มมากขึ้น”

รัฐต้องให้การสนับสนุนหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง

➤ ทวิภาคี (สหกิจศึกษา (Work Integrated learning :WIL))

1) เตรียมความพร้อมของนักศึกษา เข้าสู่ระบบการทำงาน

2) เพิ่มเติมประสบการณ์ทางด้านวิชาการ วิชาชีพ

3) สถานประกอบการทั้งภาคเอกชน และภาครัฐได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต

4) พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

5) สร้างความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษา

สหกิจศึกษา

สถานศึกษา 121 แห่ง

สถานประกอบการ
14,428 แห่ง

นักศึกษา
37,437 คน